

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

School Administrative Factors Affecting Learning Organization of the School under Phayao Primary Educational Service Area Office 1

นิภาวรรณ แก้วตา¹, โสภา อำนวยรัตน์²
Nipawan Kaewta¹, Sopa Amnuayrat²

Receive: 20 กุมภาพันธ์ 2568 Revised: 24 มีนาคม 2568 Accepted: 31 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา 4) สร้างสมการพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 269 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.946 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มี 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์กร และปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร สามารถพยากรณ์ความสำเร็จได้ร้อยละ 84.80 ดังสมการพยากรณ์ต่อไปนี้ สมการรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = .761 + .535X_2 + .295X_4$ และสมการรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = .630(Z_2) + .642(Z_4)$

¹ นักศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ; Master Student of Education, Faculty of Educational Administration, Phayao University, Thailand; e-mail: namsai_kaewta@hotmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยพะเยา ; Associate Professor Dr., Faculty of Educational Administration, Phayao University, Thailand.

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา, องค์กรแห่งการเรียนรู้

ABSTRACT

The objectives of this research were to study 1) the level of the School Administrative Factors, 2) the level of the Learning Organization, 3) the relationship between the School Administrative Factors Affecting Learning Organization, and 4) the equation of school administrative factors affecting learning organization of the school under Phayao Primary Educational Service Area Office 1. The samples consisted of the 269 administrators, teachers and educational staffs under Phayao Primary Educational Service Area Office 1. Selected the Stratified Random Sampling .The tools used in this research are 5 level of questionnaire, the index of congruence between 0.67 - 1.00, and the reliability value was 0.946, the statistic of data analysis consists of percentage, average (mean), standard deviation, Pearson's coefficient analysis and the analysis step by step of multiple regression to design the predicted equation.

The results of research were found that 1) the School Administrative Factors was at the high level, 2) the level of the Learning Organization was at the high level, 3) the Administrative Factors had positive relationship with Learning Organization, and 4) Factors that can predict the learning organization had 2 factors as factor of Organizational structural and a factor of Organizational atmosphere and culture. This was able to predict the success at 84.80%.The predict equations was as follow: The Unstandardized Score form (equation) is $\hat{Y} = .761 + .535X_2 + .295X_4$ and the Standard Score form (equation) is $\hat{Z}_y = .630(Z_2) + .642(Z_4)$

KEYWORDS: School Administrative Factors, Learning Organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม หมวดที่ 3 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มาตรา 11 กล่าวว่า ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ การสร้างวิสัยทัศน์ และการปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา, 2567) สถานศึกษาถือเป็นหน่วยงานของราชการที่มีภารกิจหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เมื่อคนมีคุณภาพย่อมส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและการพัฒนาประเทศชาติ โดยคนที่มีคุณภาพต้องเป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถ มีภูมิปัญญา ซึ่งตรงกับเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ด้วยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

อย่างรวดเร็ว เพื่อความอยู่รอดทุกองค์กรจึงมุ่งพัฒนาตนเองไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดที่จะผลักดันและสนับสนุนให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของ ปีเตอร์ เซงก์ (Peter Senge) ที่ได้กล่าวไว้ว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้ คือ สถานที่ซึ่งทุกคนสามารถขยายศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างผลงานตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ เป็นที่ซึ่งเกิดรูปแบบการคิดใหม่ ๆ ที่ซึ่งแต่ละคนมีอิสระที่จะสร้างแรงบันดาลใจ และเป็นที่ซึ่งทุกคนต่างเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นองค์กรที่สมาชิกได้มีการขยายขอบเขตความสามารถของตนเอง อย่างต่อเนื่องทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่บุคคลในระดับต่าง ๆ ต้องการ อย่างแท้จริง ซึ่งประกอบไปด้วยวินัย 5 ประการ ได้แก่ ความรอบรู้แห่งตน แบบแผนความคิด การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การทำงานเป็นทีม และการคิดเชิงระบบ (Senge, 1990)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีวิสัยทัศน์ คือ “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นองค์กรคุณภาพ สมรรถนะเลิศล้ำ ยึดหลักธรรมาภิบาล สืบสานศาสตร์พระราชา ส่งเสริมการศึกษาที่ยั่งยืนในศตวรรษที่ 21” มีกลยุทธ์การบริหารจัดการ ในกลยุทธ์ที่ 2 ที่ต้องการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1, 2567) ดังนั้นในการขับเคลื่อนกลยุทธ์ดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อให้เกิดบรรยากาศของการทำงานที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและที่สำคัญต้องอาศัยปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านโครงสร้างขององค์กร 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร และ 5) ด้านการจูงใจ ปัจจัยเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นระบบ และนำไปสู่เป้าหมายการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และสามารถส่งเสริมการศึกษาที่ยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคศตวรรษที่ 21

ด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาปัจจัยการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนดเป็นแนวทางหรือนโยบายการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อยู่ในระดับมาก

2. ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

4. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 สามารถทำนายการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ได้

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 878 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ดังนี้

2.1.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ

2.1.2 ปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์กร

2.1.3 ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร

2.1.4 ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร

2.1.5 ปัจจัยด้านการจูงใจ

2.2 ตัวแปรตาม คือ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา 5 ประการ ดังนี้

2.2.1 การเป็นบุคคลรอบรู้

2.2.2 การมีแบบแผนความคิด

2.2.3 การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน

2.2.4 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

2.2.5 การคิดอย่างเป็นระบบ

ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 72 แห่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 878 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) เทียบขนาดของประชากรที่ 900 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วนำมากำหนดสัดส่วนตามขนาดของกลุ่มประชากรในแต่ละกลุ่มอำเภอในแต่ละสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการปฏิบัติหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงานและกลุ่มโรงเรียน ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์กร ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร และปัจจัยด้านการจูงใจ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้ การเป็นบุคคลรอบรู้ การมีแบบแผนความคิด การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และการคิดอย่างเป็นระบบ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

2. นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ นิยามศัพท์ (IOC: Index of Item Objective Congruence) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปไว้ใช้โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 - 1.00 และแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความตรงตามเนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษา

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ของแบบสอบถาม โดยวิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.946

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 269 ชุด

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยกระทำการแจกแบบสอบถามแบบออนไลน์ (Google Form) โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 กระจายข่าวในการทำการตอบแบบสอบถาม ผ่านช่องทางระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของแต่ละสถานศึกษา โดยกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในระยะเวลา 30 วัน

3. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 269 ชุด ได้รับกลับคืนมา 269 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100 และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2559) ช่วงค่าเฉลี่ยและการแปลความหมาย ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2559) ช่วงค่าเฉลี่ยและการแปลความหมาย ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

- 2.50-3.49 หมายถึง ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49 หมายถึง ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49 หมายถึง ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient) และแปลความหมายของคะแนน การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เทียบกับเกณฑ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ระดับของความสัมพันธ์
.81 ขึ้นไป	มีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก
.61-.80	มีความสัมพันธ์กันระดับสูง
.41-.60	มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง
.21-.40	มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ
.20 ลงไป	มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำมาก

2. วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.35$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X} = 4.29$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลของปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา	ระดับปัจจัยการบริหาร (n = 269)		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D	
ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ	4.38	0.56	มาก
ปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์กร	4.33	0.55	มาก

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา	ระดับปัจจัยการบริหาร (n = 269)		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D	
ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร	4.35	0.60	มาก
ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร	4.29	0.55	มาก
ปัจจัยด้านการจูงใจ	4.34	0.54	มาก
โดยรวม	4.34	0.51	มาก

2. ผลการวิเคราะห์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การคิดอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมา คือ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.39$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีแบบแผนความคิด ($\bar{X} = 4.29$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลของระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา	ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (n = 269)		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D	
การเป็นบุคคลรอบรู้	4.31	0.56	มาก
การมีแบบแผนความคิด	4.29	0.58	มาก
การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.39	0.47	มาก
การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.33	0.52	มาก
การคิดอย่างเป็นระบบ	4.41	0.55	มาก
โดยรวม	4.35	0.47	มาก

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ทุกด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X_1) ปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์กร (X_2) ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร (X_3) ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร (X_4) และปัจจัยด้านการจูงใจ (X_5) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1 (X)	การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1 (Y)
1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X_1)	.740**
2. ปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์กร (X_2)	.895**
3. ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร (X_3)	.781**
4. ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร (X_4)	.830**
5. ปัจจัยด้านการจูงใจ (X_5)	.819**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 พบว่า

4.1 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีค่า Tolerance มากกว่า .10 ส่วนค่า VIF ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรพยากรณ์ ไม่มีลักษณะ เป็นภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ซึ่งมีผลทำให้การพยากรณ์ที่สร้างขึ้นมีความคลาดเคลื่อนสูง ดังนั้น จึงเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอย คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์กร (X_2) และปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร (X_4) ดังนั้นข้อมูลจึงมีความเหมาะสม สำหรับการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณต่อไปได้ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่แยกเป็นรายด้านเพื่อตรวจสอบสภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity)

ตัวแปรพยากรณ์	Tolerance	VIF
ปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์กร (X_2)	.175	5.698
ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร (X_4)	.288	3.467

4.2 ปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เรียงลำดับตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์กร (X_2) และปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร (X_4) โดยตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรรวมกันสามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ได้ร้อยละ 84.80 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 อำนาจพยากรณ์ของตัวแปรพยากรณ์ และคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดจากปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	ร้อยละพยากรณ์
X ₂	.895**	.801	80.10
X ₂ , X ₄	.921**	.848	84.80

** P < .01

4.3 การสร้างสมการพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จากตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด จึงได้นำเสนอค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ (B, β) ดังตาราง 6

ตารางที่ 6 ค่าสถิติของตัวพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ตัวแปรพยากรณ์	B	β	SE.B	t	P
ปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์กร (X ₂)	.535	.630	.032	16.656**	.000
ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร (X ₄)	.295	.342	.033	9.056**	.000
ค่าคงที่	.761		.094		.00
R = .921	R ² = .848		R ² _{adj} = .847		S.E.est = .184

** P < .01

ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์กร (X₂) และปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร (X₄) ตามลำดับ ซึ่งสามารถเขียน ในรูปแบบของสมการพยากรณ์ในสมการรูปคะแนนดิบ และสมการรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .761 + .535(X_2) + .295(X_4)$$

สมการรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = .630(Z_2) + .342(Z_4)$$

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และทุกปัจจัยอยู่ในระดับมากตามลำดับ ดังนี้ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ปัจจัยด้านการจูงใจ ปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์กร และปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการ

กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร ตลอดจนมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่เน้นการเรียนรู้และการพัฒนาต่อเนื่อง จะช่วยสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของวนิศา รอดฉาย (2560) ที่ศึกษา การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาของสุธิศา ส่งศรี (2563) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดภูเก็ต พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นสถานศึกษาในภาพรวมและทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก และผลการศึกษาของนุชนาถ จันทร์บัว (2564) ที่ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 พบว่า ระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ ดังนี้ การคิดอย่างเป็นระบบการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม การเป็นบุคคลรอบรู้ และการมีแบบแผนความคิด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา มีโครงสร้างองค์กรชัดเจน รวมถึงมีการเชื่อมโยงระบบงานภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการทางความคิด ที่มีการวางแผนเป็นขั้นตอนในการปฏิบัติงาน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและพร้อมเรียนรู้ได้ตลอดเวลา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประกาย เขียวพันธ์ (2560) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงบริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาของวนิศา รอดฉาย (2560) ที่ศึกษา การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ผลการศึกษาดังกล่าวองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพิษณุโลกในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และผลการศึกษาของอนุชิต สุขกลี (2560) ที่ศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า บทบาทการบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจมาจากการที่การบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการปัจจัยการบริหารหลายปัจจัยเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของวนิศา รอดฉาย (2560) ที่ศึกษา การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัจจัยต่างๆ ก็บ่งชี้ถึงองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี

ความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการศึกษาของสุริศา ส่งศรี (2563) ที่ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดภูเก็ต พบว่าปัจจัยทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการศึกษาของนุชนาถ จันทรบัว (2564) ที่ศึกษา ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่า ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีความสัมพันธ์ในทางบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 พบว่า สามารถพยากรณ์ได้ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์กร และปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีระบบโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนเพื่อเอื้อต่อการทำงานร่วมกัน รวมถึงให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นุชนาถ จันทรบัว (2564) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่า ผลการศึกษาการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านค่านิยมร่วมกันของครู (X7) ปัจจัยด้านกลยุทธ์ของสถานศึกษา (X2) ปัจจัยด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ (X6) ปัจจัยด้านโครงสร้างสถานศึกษา (X1) ปัจจัยด้านครู (X5) และปัจจัยด้านระบบในการดำเนินงานของสถานศึกษา (X3) ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.918 มีอำนาจพยากรณ์ (R²) ได้ร้อยละ 84.30 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.209

ข้อเสนอแนะ

1. มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่าด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเป็นที่ไว้วางใจของผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

1.2 จากการวิจัยพบว่าด้านโครงสร้างขององค์กร ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีความสามารถกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ให้เหมาะสมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามความถนัดและเชี่ยวชาญ และความสามารถในการจัดระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรที่ชัดเจนและเป็นระบบ

1.3 จากการวิจัยพบว่าด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการประเมินผลการพัฒนาของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอ และการ

เตรียมความพร้อมครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้พร้อมรับมือกับการแข่งขันท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

1.4 จากการวิจัยพบว่าด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้การทำงานภายในองค์กรมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ร่วมมือร่วมใจกันทำงานเป็นทีม ด้วยความสามัคคีในการปฏิบัติงานการสร้างความเข้าใจเรื่องค่านิยมและบรรทัดฐานของสถานศึกษา ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าใจและได้ปฏิบัติร่วมกัน

1.5 จากการวิจัยพบว่าด้านการจูงใจ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการให้รางวัล การยกย่อง ชมเชย แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษา สู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2.2 ควรศึกษาปัจจัยโครงสร้างขององค์กร ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2.3 ควรศึกษาปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กนกเนตร คำไพ. (2566). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (2559). การศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี ในโครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาครูในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง ชายแดนไทย-เมียนมา ด้านจังหวัดตาก. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 19(4), 123 – 132.
- นุชนาด จันท์บัว. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประกาย เขียวพันธ์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงบริหารกับความเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร:สำนักทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วนิดา รอดฉาย. (2560). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพิษณุโลก [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. (2567). รายงานผลการดำเนินงาน พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 ปีงบประมาณ 2566. <https://www.pyo1.go.th/plan/2023/10/03/>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกรฟฟิค.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา. (2567). แผนการศึกษาจังหวัดพะเยา พ.ศ.2566-2570. <https://anyflip.com/napxq/dyom/basic>.
- สุธิตา ส่งศรี. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดภูเก็ต [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อนุชิต สุขกลี. (2560). การศึกษายาทบาทการบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Senge, P. M. (1990). *The Fifth Discipline Field Book : Strategies and Tools For Building a Learning Organization*. New York: Doubleday.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 – 610.